

Hållbarhet ger tillväxt – i hela landet

**Mattias Johansson, Stabschef
Nacka strand, 2 april 2014**

Klimatläget idag – globalt och hemma

- FN:s klimatomöten i Doha och Warszawa lade ram för arbetsplanen framåt – måste fyllas med innehåll
- Nya Kyotoprotokollet från 2015 täcker 'bara' 15% av världens utsläpp
- IPCC:s nya rapporter: 95% sannolikhet att mänsklig aktivitet orsakar uppvärmningen
- Övertygande analyser från Världsbanken, OECD och IEA

- Sverige minskar sina koldioxidutsläpp 'normala' år (-5% 2012, -20% sedan 1990)
- Långt framme med styrmedel, miljöteknik och energiomställning
- Koldioxidskatt sedan 1991 med bibehållen tillväxt (BNP = +50%)
- Klimatmål 2020 och 2050 + fossiloberoende fordonsflotta 2030 + unikt Miljömålssystem

Omställningstryck i Europa och Världen

- **Ekonomisk aktivitet i EU kopplade till förnybar energi: 127 miljarder EUR (2011)**
- **EU-kommissionen: 1,5 miljoner nya jobb till 2020 i Europa genom teknik för passivhus och energieffektivisering**
- **FN: globala investeringar i förnybar energi för 257 miljarder USD (2012) – Kina, USA och Indien toppar listan. Stor potential för solpaneler i Sahara och utvinning av geotermisk energi i Östafrika.**

Ekonomi och hållbarhet jämkas samman

- **Investeringsmodeller måste utarbetas för att minska budgetars beroende av fossila bränslen. 2012 investerades 674 miljarder USD i utvinning av nya källor för fossil energi (LSE)**
→ Potential för pensionsfonder, riskkapitalbolag, affärsbanker att rikta om investeringar
- **Behov av modeller för hållbar utveckling i nya och växande ekonomier – Kina märker redan av miljökostnaderna för sin tillväxt i form av luftföroreningar och vattentillgång** →
Hur förenas marknadsekonomi och miljöhänsyn?
- **Utvecklings- och klimatmål kopplas samman. Fattigdomsbekämpning genom att arbetet med miljö, hälsa, jämställdhet, utbildning, näringslivsutveckling integreras**
→ Nytt globalt ramverk på gång i SDGs

Vad är på plats i Sverige?

- Miljötekniksektorn omsätter 120 miljarder och sysselsätter över 40 000 personer (2012)
- Andra generationens biodrivmedel – de första vågkraftsparkerna byggs upp utmed Västkusten
- Sedan 2006: elproduktion från biomassa +50%, vindkraften vuxit 10 gånger om
- Regeringens budget 2013: 1,3 miljarder till energiforskning; 400 miljoner till en strategi för utveckling av miljöteknikexport
- Nya nischer med fokus på *Hållbarhet* och *Resurseffektivitet*: Energigrödor, Skogsnäringar, Grön kemi, Urban mining, Byggteknik, Eco-design, Återvinningsprocesser, Fordons- och sjöfartsteknik

Regeringen backar upp

- **Forskning:** 700 miljoner till 2020 i ny investeringsfond för att ge små miljöteknikföretag möjlighet att växa; tredje bäst i världen vad gäller forskningsanslagens andel av BNP → 9 miljarder extra till 2016; ökad andel energi- och miljöteknikforskning
- **Innovationer:** Sverige 'innovationsledare' i EU 2014 (EU-kommissionens ranking)
- **Skatter:** sänkta arbetsgivaravgifter generellt + för unga till 25; sänkt bolagsskatt från 28→22%; 10 000 lärlingsjobb i årets budget; totalt 72 miljarder mindre i kostnader för att driva företag och anställa sedan 2006; sänkta sjuklönekostnader
- **Energi-/Elförsörjning:** 5 miljarder / år till Svenska Kraftnät för utbyggnad 2014-2018; över 50% av svensk el-/energiförsörjning från förnybart (sedan hösten 2013); 400 miljoner per år till 2020 i miljö- och energiinvesteringar i nya regionalfondsprogrammet; 125 miljoner till 2016 på främjandeåtgärder och demonstrationsprojekt för lågenergibyggnader
- **Infrastruktur:** 522 miljarder till järnvägar/vägnät till 2025; 3,25 miljarder till bredbandsutbyggnad 2014-2020 (tidigare beslutade anslag + medel i nya landsbygdsprogrammet); 700 MHz-bandet frigörs från 2017 till mobilt bredband och mobiltelefoni

Nationella myndigheter driver på

- **SMHI:** 400 miljoner till nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning till 2015; bistå kommuner med klimatmodeller; stöd till lokala klimatsamordnare vid länsstyrelserna
- **Naturvårdsverket:** utvärderar och föreslår åtgärder för utsläppsminskningar; rapporterar klimatstatistik till regeringen, EU och FN
- **SGI:** 50 miljoner kronor till 2016 för insamling av geoteknisk information kopplat till klimatanpassning
- **Energimyndigheten:** fördelar regeringens investeringsstöd för installation av solceller (210 miljoner till 2016) och stöd till biogasproduktion (280 miljoner till 2016); ekonomiskt stöd till kommunerna för energi- och klimatrådgivning och för strategiskt arbete med energieffektivisering (560 miljoner till 2017)
- **Formas:** 360 miljoner till miljö- och klimatforskning till 2016 med särskild satsning för hållbart samhällsbyggande
- **HaV:** 385 miljoner till länsstyrelserna för vattenförvaltning, kalkning, fiskevård, åtgärdsprogram för hotade arter, inklusive 75 miljoner per år (permanent) till LOVA-åtgärder

SMHI

Statens geotekniska institut

Energimyndigheten

Forskningsrådet Formas

Formas främjar framstående forskning för hållbar utveckling

Havs
och Vatten
myndigheten

REGERINGSKANSLIET

Svenska storbolag rustar

ABB → utveckling av styrsystem för bioenergiprocesser liksom turbinteknik både vind- och vågkraft; långt framme inom Smart Grids

Boliden → nya Rönnskärsverken, med världsledande e-återvinning (baserat förbränningsteknik från ABB Västerås och forskning vid bl.a. KTH)

Alfa Laval → global ledare inom marin miljöteknik; banbrytande produkter för vattenrening och avloppshantering; stor exportör till bioteknikindustrin

SKF → Portfölj av hållbarhetsprodukter *BeyondZero*, som stod för 2,5 miljarder SEK av försäljningen 2011

Volvo → investeringsbeslut för att lågenergianpassa alla fabriker (start i renodlad produktion av elbussar; utveckling av hybridmotorer för

NCC, Skanska m.fl. → tagit fram världsledande produktionskedjor för energisnåla bostadshus och fastigheter

Stora Enso → tre av fyra produktområden fokuserade på *Hållbarhet* (Biomaterials, Renewable packaging, Building and living)

Hela landet med i utvecklingen

SVEBIO

- Norrköping: kluster av bioenergiföretag (Econova, Lantmännen, MBP Group, Eon)

**HÅLLBAR
KEMI 2030**
EN VISION
FRÅN
KEMIFÖRETAGEN
I STENUNGSUND

- Stenungsund: Centrum för plast-och kemiföretag inom grön kemi (Akzo Nobel, Perstorp, Aga)

- Uppsala: Sveriges klimatstad 2013; universitetets EIT-projekt i samarbete med ABB och Vattenfall med miljö- och energitekniskt innovationscentrum samt utvecklingsprojekt för vågkraft

- Växjö: Träregion Småland med produkt- och teknikutveckling inom Hållbart Byggnade (Linnéuniversitetet, Skanska, Södra, IKEA)

- Piteå: Forskningscentrum och inkubator för projekt inom bioenergi och hållbar pappersproduktion (Piteå Kommun, SCA och Smurfit Kappa)

Lokala processer avgörande

- Kommuner och landsting upprättar egna klimatfärdplaner och arbetar tätt med näringsliv och civilsamhälle → Vilka är framtidsutsikterna? Var finns jobben?
- Ökat lokalt fokus på energieffektiviseringar och samhällsplanering, hållbara resurssnåla lösningar för avlopp/vatten, planering av trafikflöden, samordning av transporter och bud, offentlig-privat samverkan i miljöfrågor
- Diskussionen om klimat & energi kopplas samman med luftkvalitet, hälsa och frågor om lokal tillväxt, attraktionskraft i stort
→ Vad får folk att flytta till kommunen?

Politiska utmaningar och uppgifter

- Hur sammanlänkar vi bäst miljö- och jobbutmaningen? (och lyfter frågorna från att 'bara' handla om klimat/energi)
- Vilken politik fattas för att röja hindren för denna utveckling i alla delar av Sverige?
- Vilka sektorer har mest potential resp. kan vara draglok för andra? Vilken forskning krävs – var finns innovationerna?

